

Vyskupas Kilian.

*Organas Amerikos Lietuvių
Bjimo Katalikų Šventos
Juozapa Darbininkų
Sąjungos.*

DARBININKAS
— KINA —
UTARNINKAS, KHTVERGAIS IR
SURATOMIS.
Metams \$4.50
Ukrabeky metams \$5.50
DARBININKAS
866 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 620.

KATALIKU PASAULIS

DARBA UŽBAIGUS

ИКУ, Базыелос исторлоје.

Kaip Lietuva Vilniaus neteko

Spalio 9 d. visos Tautos gedulingoji diena. Prieš tris metus šioje dienoje Želgiovskio vedamos lenkų divizijos įsiveržė mūsų senajon sostinė Vilniun. Kol gyva bus mūsų Tauta, pamirš šitos negarbingos lenkų smurto dienos. Spalio 9 d. kiekvienas lietuvis prisimins žiaurą Vilnių ir atnaujins prie saiką išvaduoti jį iš nepasotinamo kaimyno nagų. Šiuo straipsniu bandysime atsigrežti praeitį ir bandyti ten įžvelgti tų priežasčių, kurių dėka netekom savo sostinės. Vėliau reiks panagrinėti ir būdus, kuriais Vilnius vėl Lietuvai sugrįžtų. Norėtume būti bešaliai ir neversti visų kalčių vien svetimiešiams, sau nei kiek jų nepalikdami. Nors valio-patriotams ir nepatiks, vis-gi sąžinė neleidsia nematyti savųjų tarpe jokių paklaidų ar netaktų. Visas Vilniaus netekimo priežastis skirstysim į tris dalis: tautinio lietuvių atgimimo netaktai; Aliantų klaidos; lietuvių apsirikimai.

TAUTINIO ATGIMIMO NETAKTAI

Prieš „Aušros“ laikus Lietuvos sulenkėjimo laipsnis buvo pasiekęs savo viršūnę. Miestai ir dvarai, ponai ir inteligentai visoje Lietuvoj tik lenkiškai tekalbėjo. Daugelis jų lietuviškai jau nebe mokėjo. Vienok daugelis lenkiškai kalbančiųjų dar jautėsi esą lietuviai, tik tai lenkų kultūros. Jeigu lietuvių tautinis atgimimas būtų prasidėjęs ne nuo valstiečių, bet nuo aukštųjų bajorų, tai greičiausia jis būtų viręs aukštojo luomo mada. Tuomet bajorai būtų gana greit atsikratę lenkystės. Nesant-gi Lietuvoje sulenkintos dvarponijos ir įvairūs leidiniai buvo spauzdinami beveik vien lietuvių kalboje. Tai buvo lig ir netaktas. Reikėjo atgimimo darbą vesti ir lenkų kalboje. Bet šitam darbu turėtų būti truko lėšų, žmonių ir gal net kantrybės.

Einant socialiai kovai, lietuvių veikėjai permažai kreipė dėmesį į sulenkėjusią dvarponiją, o dar mažiau į aplinkinių lietuvių kumečius, šlektą miestelėnus. Lietuviškai kalbantieji žengė tautinio atgimimo keliais, bet neįstengė ar nemokėjo su savim vesti sulenkintą Lietuvos gaivalą. Ir sunku buvo dvarponijai užimponuoti, nes tautinį darbą mūsų garbingi veteranai pradėjo su labai nedideliu kultūrinu bagažu. Tad ir negalėjo jis apimti aukštojo luomo žmonių.

ALIJANTŲ KLAIDOS

Prieš pasaulinį karą nepriklausomybė tik prisispūnė lietuviams tegalėjo. Niekas prie jos nesirėmė. Visi kalbėjo tik apie plačią autonomiją Rusijos sienose. Vienok karui prasidėjus ir vokiečiams įžengus Lietuvon—nepriklausomybės idėja kaip šviesi prašvaistė sužibėjo Lietuvos padangėje. Pradžioje karo buvo manoma, kad gal nei viena pusė negaus labai aiškos pergalės ir susitaikins sulig principu „nei tau, nei man“, ir Lietuva liks nepriklausoma, kad ir po kokių nors protektoratų.

Kai bolševikai sugriovė Rusiją, o Aliantai, visiškai sumušę Vokietiją, tai nebeliko dviejų galingųjų pretendentių ir Lietuvos kelias į nepriklausomybę nušvitė nauja viltinė. Reikėjo tik išvalyti kraštą: išmesti per duris driskius bolševikus ir įsukratyti vokiečių ginkluotą skeveldrą. Kai ta padarė, pasijutome esą jau laisvi.

Be šitoje kovoje mus niekas negelbėjo. Tad išalkvojome per daug pasigėrę ir todėl nebegalėjome rimtai priešintis trečiam, tik ką gimusiui „geradėjui“ iš Varšavos.

Amerika ir Aliantai, laike pirmųjų dviejų metų mūsų karo už nepriklausomybę, gyveno sena savo nusistatymu neda-

jų liberalizmo, tolerancijos, manydami kad jų moderaujanti politika gali būti kartais naudinga ir Lietuvai. Vienok ne visi lygtai angliški prekų ir jai siųstų savo žiaurą medžiagą. Reikėjo pastebėti, kad Australija, Kanada, Indija ir Pietų Afrika patios išleisvę virsta pramonės kraštais. Atėję jos vargiai bereikalaus tiok angliški prekų kiek ligšiol reikalavo. Tai čia angliai nemažus rūpestis ūda, akis. Kaadangi britų imperijos dalys išmėtytos tolimose pasaulio šalyse, tai dabartinei konferencijai teks risti ir susistiekimo, mūty ir kredito klausimus. Mes gerbiame angliu del dominijose ne visicms lygini

linti Rusijos, nepripažinti atskilusių jos dalių. Todėl jie davė pinigų ir ginklų visoms rusų baltosios armijoms, bet nieko nedavė Lietuvai, o labai mažai davė ir kitoms Baltijos ar Kaukazo valstybėms. Aliantų politinės minties evoliucija šio labai lėtai, nes jos žingsnius visuomet trūkdė įtekmingi rusų caro diplomatai Paryžiuje, Londone, Vašingtone.

Šiuom kartu Rusijos diplomatai, kaip ir Muravjovo-Koriko, darbas išėjo lenkų naudai. Neturėdami rusų-tautininkų sutikimo, Aliantai vilkino Baltijos respublikų pripažinimą de jure. Kai jie pripažino Lietuvą, tai ji buvo jau labai privarginta, iuteriota, kraujuose išmaudyta ir... be Vilniaus. Jeigu tas pripažinimas būtų atėjęs porą metų anksčiau, tai Lietuvos žygis būtų buvęs dar drąsesnis, ji būtų gal gavusi ir pinigines paskolas, greičiau būtų sustiprėjusi. Visa tai būtų atšaldę lenkų papadės ir šie nebūt drįsę per Nemuną peržengti.

Aliantų tylėjimu lenkai buvo lig ir padrasinti Lietuvą drąsytį, ypač kad jiems labai paripo Klaipėdos uostas, kad Danzigo pilnon nuosavybėn negavo.

Vėliau Aliantai suprato, jog nepavyks įstatyti nedalomos Rusijos. Jie tada pripažino Estiją, Latviją ir, galop, mus. Bet šis pripažinimas jau negalėjo pataisyti padarytos klaidos. Ypač kad Aliantai patys nežinojo kaip elgtis Lietuvos sienų klausime. Tad pavėdė jį Tautų Sąjungai, jų pačių nevykusiui padarui. Tautų Sąjunga greičiau linkusi galingųjų interesus palaikyti, negu silpnųjų. Teisybė—tai antrasis dalykas. Tad ir čia mes nieko nelaimėjome. Aliantai norėjo ir sutvėrė didelę Lenkiją, bet tai yra jų didžioji klaida, dėl kurios dabar kenčia ukrainiečiai, gudai ir lietuviai, bet ateity daug nukentės ir pati dabar imperializmo išvirkinta Lenkija. Ir nesidžiaugus Aliantai šiuom savo politikos „išdėliu“.

LIETUVIŲ APSIRIKIMAI

Kas nedirba—tas gal ir nesuklysta. Lietuvių-patriotai dirbo daug ir labai skubiai. Tad ir nemustabu jog darė klaidų, daug ką apleisdavo, pamiršdavo padaryti. Ir gausis mūsų nepriklausomybės kovotojų apsirikimai tankiausia nepaėina iš blogos valios, bet iš paprasto nežinojimo ar atėties neprimatymo.

Nors mūsų tauta ir buvo priaugusi nepriklausomam gyvenimui, bet ji neturėjo priremtų nepriklausomybės ginsčių—diplomatių. Didžiausieji Tautos vadai vos suregdavo ketletą francūziškų sakinių. Jų tarptautiniai pritarimai nesiekdavo toliau Maskvos, Petrogrado ar Tilžės, o toliausia—Berlino. Vienas p. J. Gabrys tepažino Vakarų Europą ir gerai mokėjo diplomatių kalbos. Bet jis dėl savų ir svetimų klaidų ar nevykusių demaršų—jau didžiojo karo metu nuskendo gilnoso politijos vandenyse. Tad liko išbrauktas ir iš valstybinio darbo. Kiti diplomatai iš „tarptautinių“ kalbų mokėjo rusų ir truputį vokiečių. Paskirti kurion vieton, jie visų pirma įsigyveno francūzų kalbos gramatiką ir žodyną arba net mokytoją pasisamdydavo ir, keldami diplomatių kalbą, dairydavosi kaip to naujo krašto žmonės išrodė. Net ir nepriklausomai Lietuvai atsistojus ant kojų, niekas nepasirūpino diplomatomis ir tarptautinio gyvenimo veikėjams tinkamos medegos parengti, t. y. neįsteigė francūzų ir anglų kalbose geros gimnazijos, kad daro visos mąšos ir didelės tautos, nuo latvių iki anglų ir vokiečių. Mūsų šaliai nusprendė geriau pabandyti kaktomis sieną pramušti, o jei nepasiseks—tai „rytoj pažūrėsim“ kas reikia toliau daryti.

Karui besibaigiant lietuviai užgirdo apie 14 Wilsono punktų ir tautų apsisprendimą. Ir įtikėjo. Būdami dideli idealistai kaip kurie mūsų veikėjai manė, kad nepriklausomybė kartu su Vilniun mus tikrai priklaus, o tai reiškia kad ir gausim juos, nes visi šio pasaulio galingieji žada tautoms laisvą apsisprendimą, o su tuom jų jungiasi ir Lietuvos nepriklausomybė ir jos žemių vienybė. Ir labai apsiriko, nes išanksto nesuprato, kad visi tie gražūs obalsiai buvo talkomi tik buvusios Austro-Vengrijos ir Vokietijos tautoms.

Net karui besibaigiant, vokiečių okupacijos gyvenantieji lietuviai vis dar manė kad Vokietija perkalsės. Todėl reikia prie jos gerintis. Gerindamiesi prie Vokietijos ir užmetę diplomatinę akciją pas tuos, nuo kurių mūsų likimas daugiausia priklausė. Į vokiečių vėžes patekė, jie ir toliau jomis žengė, nors Vokietija jau parbloškta asavo. Kaikuriems mūsų šaliai rodėsi, kad Vokietija tu-tuojaus, už metų ar kitų, vėl sustiprės ir ims savo priešus žanoti; tad jį baimės jie nedrįso daryti tokių žygių, kurie vokiečiams perdaug nepatiktų.

Tarybininkai ir pirmieji užsienio reikalų ministrai (Voldemaras, Slekevičius, Purytkis) Aliantams išrodė pro-vokiečiai. Kai Voldemaras atvyko mūsų delegacijos priešaky į Paryžių, tai francūzų ir belgų laikraščiai („La Nation Belge“ ir kiti) užgaitavo Voldemaro referatus, skaitytus Berline, kur vokiečiai lyginami užtekančiai saulei rytuose ir kitaip gerpinami. Ar tie laikraščiai tikrą tiesą rašė, ar ne negalutime patikrinti, vienok labai aišku tai, kad su tokia renome diplomatas tik pralošti tegali. Jei Voldemaras būtų buvęs didesnis patriotas, negu užsispirėlis, tai būtų tuojau susikrovęs savo krepšius ir greičiausiai ekspresu atgal į Kauną drokęs ir kam reikta į ausį tyliai pasakę: vyručiai, knogreičiausia siuskite Paryžium gerą diplomata, ale pro-francūzų, nes mane darbas ten tikrai nepavyks.

Aliantų ir Amerikos diplomatai žinojo p. Smetonos referato tekstą skaitytą Berline 1917 m. rudenį. Francūzai matė, kad vokiečių kalbai suteikiamos privilegijos Lietuvos gimnazijose. Tie ir kiti faktai darė jiems įspūdžio, kad nepriklausoma Lietuva tarnaus vokiečių ir rusų interesams. Jei ko dar trūko Lietuvos apkaltnimui, tai sugalvojo Lietuvos dvarininkai išsiskleidę po Europos sostines. O lenkų diplomatai čia Lietuvos pro-vokiškumą ir per mikroskopą didino ir naudojosi juomi, kad mums Vilnių atėmus ir nedavus mūsų sienoms su Rusija susisiekti.

Be užsieninės diplomatinės, buvo ir kitų veiksmų kurie dirbo lenkų naudai. Mūsų valdžia nesiskubino FORMALIAI paskelbti Vilniaus kraštui plačios autonomijos, kokio nors kantonu pavydale. O tas ilgas tylėjimas arba nesikišus kadėjimas kėlė nepatiktikėjamą ištautintame Vilniaus krašte ir toliu jį nuo Lietuvos. Skubi žemės reforma (nesakom kad jos nereikėjo!) vertė lietuvius dvarininkus dar labiau dirbti mūsų priešūčiai.

Bijodami dalies nepriklausomybės netektį ir labai skaitydami su mitingiais obalsiais, Lietuvos politikai nedavė jokių ekonominių koncepcijų nei anglams, nei francūzams. O sauso juk niekas neklausė. Francūzų spaudos apie 80 nuosų prielankiai apie Lietuvą atsiliepdavo. Kaikurie laikraščiai tokių prielankių straipsnių įdėdavo, kad mes šveicarijį gyvenantis lietuvių būrelis, susirinkę su dideliausiu pasigerėjimu ir dėkingumu jausnu juos skaitydavom. Mūsų gi spauda, su maža išimtimi, vienbalsiai „tribudydavo“ prieš francūzus ir „laiskai iš Berlio“ dejuodavo dėl Vokietijos skolų, reparacijų ir kitų seno vilko bėdų. Mūsų laikraštiniškai žymiai prisidėjo prie Vilniaus pralaimėjimo, nes jie nustatė visą tautą prieš francūzus, užmiršdami, kad jų rankose Europos kontinento vadeles, kad įvairiose tarptautinėse komisijose, nuo Klaipėdos ir Vilniaus iki pat Albanijos, francūzai pirmininkauja ir vadovauja. Jeigu diduma francūzų spaudos nekinojo ką jos kolega ant Nemuno krantų rašo, tai Francijos užsienio ministerijos vienas departamentas visas mūsų simpatijas ir antipatijas sekė ir svėrė. Užteko francūzų ministerini pasakyti, (kad ir Tautų Sąjunga koridoriuje) prieš mus kelis skinius, kad atsilygins su visais mūsų laikraštiniškai; greit atsisuko nuo mūsų daugelia Europos ir Pietų Amerikos valstybių ir pasijutome silpni, izoliuoti, sudraskyti... Mat daugian spiga kisenėje stipriam priešui rodomė, bet mažiau ieškome galingų draugų. O juk būtume galėję bent dalinai čekoslovakų pėdomis eiti: Lenkijos draugus pasidaryti ir savo draugais ir taip sutrukditi lenkų žygi į Vilnių. Bet mums trūko apskrumo, takto, kantrybės ir gudrumo. Kai francūzas užminė mums ant kojos ir neatsiprasė, tai mes tuojau ir išsi-koltojome jo adresu. Žinoma, tai lig ir gerai, nes parodėme kas mes esam—lig ir apgyvenę tautos garbę. Bet iš to praktinių rezultatų juk jokių nesulaukėm. Vilniaus neturime, garbę nekaltiję išlaikėm, bet galingieji visgi ir dabar mūsų garbę Klaipėdoj mindžioja.

Jeigu būtume įstengę čekoslovakijos keliais eiti, tai lenkų drąsa būtų buvusi daug menkesnė. Likę aktinga grandimi to retėžio, kuriuom francūzai apkalė Vokietiją iš visų pusių, mes turėtume nemaža politinės ir militinės vertės Europos akys. Dabar mes esam Europai tuom tarpu nereikalingi, nes mus liūtos pavaduoja gudresnė Latvija.

Kad ir pralaimėjome, bet ne viską. Galėjome juk ir daugiau žemių prarasti, kaip ir Austrija ar Vengrija. Galop tie mūsų pralaimėjimai juk ne amžini. Europos Etyuose bus dar daug permaitin, o gal net netilimoj atėty. Jei būsime gudresni, geriau prisirengsime, nesiduosim izoliuoti—tai įkūnsime ir tautinės vienybės idealą—įžengsime Vilniun ir liksime ten šeiminingai. Juk ir didesnės už mus Balkanų tautos negavo iškar-to visų joms priklausomų žemių.

Nuiminti nėra ko. O snausti—tai mirtina nuodėmė.

Kuriais būdais turėtų reikšties atėties darbas—išsireikšti-me vėliau.

SVEIKATOS DALYKAI

ISSUTIMAS

(Intertrigo)

Raudonumas ir odos nupugimas tose vietose kur su oda susieina (pažastose, kirkšnyse, apie užpakelio vartus). Dažnai kūdikiams atsitinka. Reikia kas vakaras išplaut bordinės rūgšties skysčium (arbatos šaukštukas borragšties ir stiklinę virinto vandens); pasibarstyti milteliais iš vaistinės: Zinci oksidi talai ventti na 15.00, ir išterpti tose gūgždančios vatos.

KARPOS

(Verrucae)

Jos kartais užsikrečiamos atrodė. Nalkina karpas kregždėzolių (Chelidonium majus), karpazolių pienu, kur galima siūlu peršildinti, kitas gydytojai išpjauna ar iškerpa. Beto galima kas vakaras tepti šiuo iš vaistinės skysčium: Acidi salicylici acoi lactici su 1.0 collo-dii S. O. Kai karpas nuo vaistų suminkštės, tai nugu nulu-bania.

Dr. J. C. Landis.

KRUTIES PUVĖTRA

(Mastitis)

Dažnai prie žindymo sutins-ta krūtys, baisiai skauda, pagaliau pasidaro pilnių gūžta, degina karštis. Liga sunki, tuoj reikia eiti prie gydytojo; ligi to laiko reikia krūtis sulekti skepeta pakelti, dė šildantis kompresas arba šūntintomis linų sėmenimis pritverti. Pradžioje gera yra spirito kompresai.

NEPAPRASTAS NUPIGINIMAS

Nelabai senai esame gavę Lietuvos Albumą, kurį gamā daug nupiginome. Duodami progą kiekvienam lietuviai jį įsigyti. Seniausiai albumas parduodavo po 5 dol., dabar gi jo kaina tikrai \$3.50, kas yra nepaprastas „bargain“.

Albumas yra didelio formatu knyga. Turi 495 pusl., 288 pusl. su paveikslais Lietuvos veikėjų, grupių, partijų grupių, namų ir tt. Likusi dalis albumo yra užimta biografijomis Lietuvos veikėjų.

Kurie norite tą knygą įsigyti kreipkitės tuojau pas „DARBININKAS“ 366 B'way, S. Boston, Mass.

SKAITYKIT IR PLATINKIT

„DARBININKAS“

VIETINĖS ŽINIOS

PAVYKO.

Pereitą nedidelis vakarų įvykis dvi pramogos: vyčių 17 kuopos savybės vakarėlis salėje ant 7-tos gatvės, o L. D. S. 1-mos kuopos pobūžnytinė salėje judomieji paveikslai, kuriuos rodė Urbonas. Abi pramogos gerai pavyko. Vyčiai turėjo užkandžių, žaislų, muzikos. Judomųjų paveikslų pasižiūrėti buvo gražus būrys žmonių — suaugusių ir vaikų. Vakaro vedėju buvo p. J. Jaroša. Buvo platinama literatūra. Be to vyčiai subatų turėjo šokių, kur apšėtai buvo jaunimo.

Rep.

DEL ŠVENTĖS.

Ateinančią pėtnyčių spalio 12 d. pripuola Columbus Day. Del tos šventės subatinis "Darbininko" numeris neįteis. Sekantis ketvirtinis numeris bus 8 pusl.

DAR NĖRA ANGLIŲ.

Nors gyvsidabris nustumka termometre žemiau 50 laipsnių, bet daugelis ir norėdami negali namų susisildyti. Nei pusė Bostono gyventojų neturi anglių.

MOTERŲ DOMEI.

Moteryų Sąjungos 19 kuopa įsteigė moterims ir merginoms kursą. Ties kursai prasidės ketvergo vakare spalio 11 d. Bus pobūžnytinė salėje ant 5-tos gatvės. Bus mokinama siūti, megsti, virti, kepti ir tt. Kursais naudotis gali narės ir nėnarės. Sueikite ypač pirmą vakarą, kad būtų galima iškar-toti gerai sutvarkyti.

Rengėjos.

PRANESIMAS L. VYČIŲ N. ANGLIJOS APSKRIO KUOPOMS.

Brangūs broliai ir sesutės, artinasi mūsų pusmetinis suvažiavimas, tad siūnami raginami visas kuopas ir narius išanksto ruošti ir šaukti kuopų susirinkimus ir gaminti gerą įnešimą bei sumanymų, nes visi gerai žinot broliai ir sesutės, kad po suvažiavimų kuopos ir nariai pradeda gyviau veikti ir atsiranda daugiau veiklumo ir daugiau vienybės, o kur vienybė ten ir galybė.

Suvažiavimas įvyks lapkričio 18 d., 1923. Nashua, N. H., 119 Temple St., Lietuvių Šv. Kazimiero parapijos bažnytinė svetainė. Sesijos prasidės 1-mą val. po pietų. L. Vyčių N. A. apskritys kviečia visas kuopas dalyvauti ir siūsti ko daugiausia delegatų, nes turim daug svarbių dalykų aptarti, o ypač kas link apskrčio maršruto su prakalboms. Taipgi raginam kuopas kurios dar neatsilygino apskrčiai ir išda po 5c. nuo narį, tai malonėkit atsilyginti.

Pirm. V. T. Savickas, Rašt. O. Sideravičius

LDS. N. Y. IR N. J. APSKRIO VALDYBOS ADRESAI

PIRMINKAS — P. J. Kyrius, 139 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
RAŠTININKAS — J. Sereika, 211 Jefferson Street, Newark, N. J.
KASIERIUS — V. Daubaras, 300 South First St., Brooklyn, N. Y.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE.

BRIDGEPORT, CONN.

Netikėta vakariene.

Vietos katalikų veikėjai ir artimi gerb. klebono draugai 20 d. rugsėjo š. m. surengė surpise party 7:30 vakare šv. Jurgio parapijos svetainėje. Parapijos klebonas, tridžia niekam nieko neapsakdami savo minčių. Kas norėjo dalyvauti tame pokilyje, turėjo pasukti savo smegenis kol daėjo prie dalyko. Mat 21 d. rugsėjo ant rytojaus, Bridgeporto šv. Jurgio parapijos klebono varduvų diena (šv. Matė). Tai-gi vietos veikėjai ir sumanę padaryti surpise party išreikšdami aukštos pagarbos žodį už jo nuveiktus ir vykdomus darbus. Dabar-gi dar statoma nauja bažnyčia, kur ir angliška spauda atkreipė atydą, patalpydama kad lietuvių šv. Jurgio parapijos bažnyčia užims pirmą vietą Bridgeporte. Už tuos milžiniškus darbus parapijos ir

SHENANDOAH, PA.

Prakalbų dar nebuvo, o naujų narių yra: 1) Garbės narė: 1) Viktorija Rutvaskienė, Amžinieji nariai: 1) O. Kvedaravičienė \$35, 2) O. Augustinavičienė \$35, 3) J. Matijosaitytė \$35, 4) J. Tanklevičienė \$35, 5) U. Daminaitienė \$35, 6) K. Klenavičienė \$35, 7) J. Gataveckienė \$35, 8) J. Krupinskiė \$35, 9) R. Traigienė \$35, 10) R. Mizerienė \$35, 11) J. Aukštiniene \$35, ir kiti mečiai.

Gerb. katalikiškos spaudos remėjams tariau didžios padėkos ir pagarbos žodžius.

Kun. P. Kaščiuskas.

129 So. Jordin St.,

Shenandoah, Pa.

BINGHAMTON, N. Y.

P. J. Lašaitė įsirašė amž. narę ir prisituntė \$50 boną šv. Kaz. Dr-jos paramai. Už taip didelę paramą katalikų spaudos, reiškiu, Tamstai, didžios padėkos ir pagarbos žodžius.

Kun. P. Kaščiuskas

AMSTERDAM, N. Y.

Marijos Dukterų Draugija įsirašė amžinąją šv. Kaz. Dr-jos narę ir prisituntė laišku \$35. Už taip gausią paramą geros spaudos, reiškiu, didžios padėkos ir pagarbos žodžius.

Kun. P. Kaščiuskas

PHILADELPHIA, PA.

Petronėlė Palijauskienė įsirašė amž. narę, per skyrus sekretore p-lę O. Unguriutę ir prisituntė \$35 šv. Kazimiero Dr-jos paramai. Už tai tariau didžios padėkos ir pagarbos žodžius.

Kun. P. Kaščiuskas

surengė netikėtą vakariene.

Tą dieną klebonas nieko nežinodamas išvažiavo su bažnytiniais reikalais, o rengėjai pradėjo abejot apie klebono sulaukimą. Ant gero giliukio įvygiai 8 val. vakare, parvažiavo ir klebonas. Salėje tuoj žibūrius užgesyta ir pašaukta klebonas. Klebonui inėjus tamsion salėn, nieko nematant ir nežinant, balsai rodos ant vietos išdygo, suriko: "Tau, tėveli! Kitur: lai gyvuoją kunigas Matas A. Pankus, lai gyvuoją!!! Išlikusių kunigas iš to surprise nusi-gando. Paliepta užžiebt žibūriai. Bet ant nelaimės elektros svitčių išsugedo. Turėjo griebtis švakių. Visi apstojo ir run-dė ir apšvietė linkmai Heps-nojandim žvakėm. Atrodė visi geram tipe. Sutačius elek-trą, suaugusių choras sudainavo keletą dainų tam tyčia par-rinkty kartu su mažųjų choru. Toliau pasirodė stalai gausiai apkrauti skaniais valgiais ir gėrimais. O už vidurinio stalo pastebima puikiai aprūdyta sėdynė, iškašiotą gyvom gelėm.

Paskui buvo įteiktos dova-nos. Laikrodėlis su rėžėliu nuo Pasiukevičių. Urbonavi-čių, P. Kelpšytės. Nuo tų pa-

VIENINTIS LIETUVIŠKAS SANDELIS

visokių žolių, šaknių, žiedų ir tt. Geriančios Pailausos Trejaukos, stam-bi, 80c už pakelį arba 6 už \$3.30. Pūplaiškių pakelį 35c. arba 6 už \$1.75. Trakčiolių 30c. pakelį arba 6 už \$1.40. Žolės sutaisytos nuo nervų, išgydies, nuomario, galvos svaigimo ir ausyse užkietimo. Tai yra vienos iš geriausių medicinų nuo visokių nervų sutri-mo, su lietuviški nurodymu kaip vartoti; pakelis 85c, 6 už \$4.50.

Knyga "Daktaras Namuose" aprašo visokias žoles ir su daugeliu naudin-gų receptų — \$1.00.

Mosius gydanti visokius niežėjus ir odos išbėrimus, degtis \$2.50.

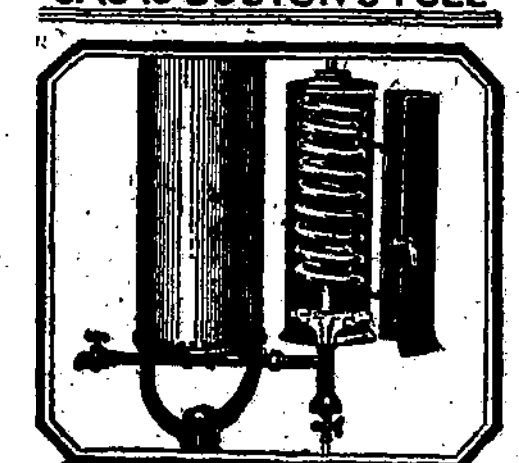
Drukoti laiškeliai tėvynės raštų, ta-sinas 65c.

Viskas būna su pristatymo kaštais.

M. ZUKAITIS,

449 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

GAS IS BOSTON'S FUEL

Mums yra lengviau padaryti, kad jūs savo namuose turėtumėte šiltą vandent. Jūsų mums agentas pas jus nebuvo, tai rašykite ar telefonuokite mums adresu: BOSTON CONSOLIDATED GAS CO.

GAS IS BOSTON'S FUEL

NEW ENGLAND COKE

New England Coke yra jau pripratus par-ti į jūsų namus ir užtikrintas jums pa-namas ir gerumas per visą žiemos laiką. Jis šildys jūsų namus, visus jūsų valgius ir pa-tarnaus jums kiekvienoje valandoje savo parankumu, kaip dieną taip naktį. Jis yra kietis, švarus, gerai šildo ir mažai palenų tu-ri. Jis negadina pečių grotų.

New England Coke
111 DEVONSHIRE ST., BOSTON, MASS.
Main 8532 — TELEFONAI — Main 2738

DARBININKAS

BIAURIAUSIAS VAIKPALAIKIS.

MANCHESTER, N. H. — Teisėjas pripažino, kad Wil-liam J. St. Cyr, 18 metų am-žiaus, yra bauriausias berni-kas šiame mieste. Jis išlupo iš 6 metų amžiaus vaiko dešimkę, kurią vaikas ėjo į krautuvę iš-keisti. Vagilius prisipažino prie kaltės ir gavo 30 dienų į pataisos namus.

DARBININKAI TURI KASYKLAS.

DENVER, Colo. — Susitvė-

re People's Finance Coal Co. Prie jos priguli darbininkai uni-jistai. Toji darbininkų uni-jistų kompanija nupirko neuni-jinę Fox anglių kasyklą ir su-organizavo tos kasyklos darbi-ninkus į uniją. Tai jau antra

De Duq minkus į uniją.

Jonas Jakštas

Pranešame, kad tik ką atidariau BUCERNĖ ir GROSE-NE, kurioje galite gauti visokios MESOS. Viskas švaru ir šviežia. Lietuviai prašomi remti savuosius.

JONAS JAKŠTAS

257 Fifth Street, (kampas F St.) South Boston, Mass.

Didžiausias Metinis

BALIUS!

ŠV. KAZIMIERO R. K. DRAUGIJA

So. Boston, Mass.

Pėtnyčioje, Spalio-Oct. 12 d., 1923

(Columbus Day)

PARAPIJOS SVETAINĖJE

492 EAST SEVENTH STREET, SOUTH BOSTON, MASS.

Pradžią 2-ą val. po pietų ir tęsis iki vėlai vakare.

Taigi gerbiausieji ir gerbiamosios, užprašome kaip vietinius taip ir apilėnkes lietuvių atsilankyti koskaitlingiausia ant šio nepaprasto balius. Tas balius nepaprastas tuomi, nes rengiamas pėtnyčios dieną ir tą dieną bus parinkta nepaprastų baliui valgių ir gėrimų, o ypač lietuviškų sūrių. Taipgi bus garsūs muzikantai, kurie grieš angliškus ir lietuviškus šokių.

Tarp kit-ko dar bus išleidimas auksinių pinigų ant išlai-mėjimo. Pirmas praisas \$5.00, antras — \$2.50.

PASARGA NARIAMS: Kurie dar nesugrąžino knygu-čių pardavę tikėtus, malonėkit atnešti ant balius ir pridūti išleidimo komisijai.

Tai-gi užkviename visus atsilankyti koskaitlingiausiai, o mes užtikrinam kad būsite užganėdinti.

Kviečia visus VALDYBA.

Pasarga: Kiekvienas narys turi būti baliuje, nes vistiek kiekvienas narys už tikietą turės užmokėti. Kurie gi patys negalės dalyvauti, tai lai atsiunčia savo draugus ar pažįsta-mus.

Juožas A. SVAGZDYS

REAL ESTATE

NOTARY PUBLIC & JUSTICE

OF THE PEACE

Padarau visokius dokumentus pil-kimui ir pardavimui ir atlieku visus notary public darbus. Su reikalus kreipkitės šiuo adresu:

JUOŽAS A. SVAGZDYS

401 Fourth St., So. Boston, Mass.

GEORGE H. SHIELDS

ADVOKATAS

311-312 Old South Building

204 Washington Street

BOSTON, MASS.

Valandos: 9 A. M. iki 5:30 P. M.

Gyvenimo vieta

10 WINTHROP STREET, EAST BOSTON

Tel. East Boston 152-J.

Tel. Main 2488

Palaikau Martijoną Čavėnūtę, po vy-ru S. Kajokienę. Atres brolis paliku-tinistai turty. Meldžiu atsilankyti, o gausi platesnų žinių.

JOHN GILDA,

539 Mahanoy Ave., Mahanoy City, Pa. (11)

NAMAI—MORGIČIAI

Parduoda namus ir pardipin-

mortigius. Visais pirkimo, par-

davimo ir įvairiais kitais reika-

lais kreipkitės pas mane.

A. F. KNEIYS,

494 Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. S. B. 0770

BRONIS KONTRIM-

Constable, Justice of the Peace

Real Estate and Insurance.

Visados esu gatavas jums pa-

tarnauti kogeriausiai. Kreipki-

tės į Lietuvišką Agentūrą: 361

W. Broadway, South Boston.

Mass. Tel. S. Boston 0603 arba

S. Boston 2483—W.

REIKALINGAS ZOKRISTI-

JONAS

Nuo 1-os d. lapkričio šiu 1923. m.

reikalingas zokristijonas-janitorius

prie šv. Petelės Apiešimo bažny-

čios, Brooklyn, N. Y. Darbai: va-

pusiut pavalgę paskambinti, bak-

nėti, mokyti ir satygarbius su-

riai užlaikyti ir pečius (baldus) i-

kysti. Nereidūm yra kambarys

mokykloje. Kreipkitės šiuo adre-

su: REV. N. J. PETKUS,

250 North Fifth St., Brooklyn, N. Y.

DR. A. J. GORMAN

(GUMAUKAS)

DANTISTAS

Tel. Brockton 5112—W.

(Kampus Broad Street)

705 Main St., Montello, Mass.

J. MACDONELL, M. D.

Gydo suaugusiuosius ir vaikus.

Užima VALANDOS:

Rytai iki 9 val. Po pietų nuo 2-4.

Vakarai nuo 6 iki 9.

600 Broadway, So. Boston.

DR. M. V. CASPER

(KASPARAVIČIUS)

Lietuvių gydytojas ir

chirurgas. 425 BROADWAY, So. Boston, Mass.

Office Valandos:

Nuo 10 iki 12:30 ryto ir nuo 1:30

iki 6 ir nuo 6:30 iki 9 v. vak.

Ofisai uždarytas subatų vakarais

ir nedėlionis.

16 Metų South Boston

DR. H. S. STONE

AKIŲ SPECIALISTAS

500 W. BROADWAY

VALANDOS: Nuo 9 r. iki 7 v. vak.

DR. J. C. LANDZIUS

LIETUVIŲ GYDYTOJAS IR

CHIRURGAS.

500 BROADWAY,

SOUTH BOSTON, MASS.

(Kampus G St. ir Broadway)

VALANDOS: 9-11, 2-4, 7-9

DID. LIET. KUN. KRISTUČIO

DR. JOŠ VALDYBOS ADRESAI

BOSTON, MASS.

PIRMINKAS — Vincas Zaleckas,

81 Mercer St., So. Boston, Mass.

VICE-PIRM. — Antanas Pakeckis,

140 Bowen St., So. Boston, Mass.

PROT. RAST. — Antanas Maciejunas,

490 E. 7-th St., So. Boston, Mass.

FIN. RAST. — Juozapas Vinkevičius,

906 E. 9-way, So. Boston, Mass.

KASIERIUS — Andrius Zaleckas,

307 E. 9-th St., So. Boston, Mass.

MARŠALKA — Aleksandra Jajnoska,

115 Granite St., So. Boston, Mass.

D. L. K. Keistudis dra-jų laiko mėne-

dinius susirinkimus kas pirmą nedė-

liedį kiekvieno mėnesio po No. 604

Washington St., Boston, Mass. 6-tą v.

vakare. Atėdama draugai ir nauji na-

rių su savim atsilieki prie mūsų dr.

jos priėjai.

SV. JONO SV. BL. PARELPIŅŲ

DRAUGYSTĖS VALDYBOS

ADRESAI

PIRMINKAS — J. L. Petruskas,

250 Gold St., So. Boston, Mass.

VICE-PIRM. — Kazys Ambrozus,

492 E. 7-th St., So. Boston, Mass.

PROT. RAST. — Julius Savickas,

111 Bowen St., So. Boston, Mass.

FIN. RASTININKAS — J. Svagzdis,

171 W. 5-th St., So. Boston, Mass.

KASIERIUS — A. Naudikinas,

285 E. Broadway, So. Boston, Mass.

MARŠALKA — J. Zalkis,

1 Winfield St., So. Boston, Mass.

Draugija laiko susirinkimus kas trečią

nedėliedį kiekvieno mėnesio, 2-ą val.

po pietų šv. Petro parapijos salėje, 492

E. Seventh St., South Boston, Mass.

SV. ELZBIETOS DRAUGIJOS

HARTFORD, CONNECTICUT

VALDYBOS ADRESAI

Elis. Mikulienė, pirminkė,

44 Cedar St., Hartford, Conn.

O. Labickienė, vice-pirminkė,

90 Sheldon Street, Hartford, Conn.

P. Labickienė, sekretorė,

44 Madison St., Hartford, Conn.

Marijona Katkauskaitė, fin. raštininkė,

16 Atlantic St., Hartford, Conn.

R. Fundulienė, prot. raštininkė,

19 Walcott St., Hartford, Conn.

Šios draugijos susirinkimai būna kas

antrą nedėliedį kiekvieno mėnesio

bažnytinėje salėje.

SV. KAZIMIERO R. K. DR. JON

SOUTH BOSTON, MASS.

VALDYBOS ANTRAI.

PIRMINKAS — Vl. Paulauskas,

314 E. 8-th St. Tel. So. B. 3333—M.

VICE-PIRM. — J. Jaroša,

440 E. 6-th St., So. Boston, Mass.

PROT. RAST. — A. Janukonis,

1426 Columbia Rd., So. Boston, Mass.

FIN. RAST. — K. Kiklis,

438 E. 8-th St., So. Boston, Mass.

KASIERI